

UNUTILGAN SO‘ZLARING QABRISTONI

Boymurodova Sevinch Baxtiyor qizi

Sarbo'n Universiteti.

<https://doi.org/10.5281/zenodo.21842834>

Annotatsiya. Ushbu maqolada unutilgan soʻzlar va ularning zamon oʻtishi bilan yoʻqolishi, madaniyat hamda til rivojida oʻrni koʻrib chiqiladi. Biz unutilgan soʻzlarning ahamiyatini va ularni qayta tiklash yoʻllarini tahlil qilamiz.

Kalit soʻzlar: unutilgan soʻzlar, til rivoji, madaniyat, soʻzlar qabristoni.

KIRISH

Soʻzlar, tilning asosiy elementlari sifatida inson muloqotida muhim rol oʻynaydi.

Unutilgan soʻzlar mavzusi esa tilshunoslik va lingvistik tadqiqotlar doirasida dolzarb ahamiyatga ega. Zamonaviy jamiyatda til va soʻz boyligi insonlarning fikr almashinuvi, madaniyati va ijtimoiy munosabatlari uchun zarurdir. Biroq vaqt oʻtishi bilan ayrim soʻzlar oʻz ahamiyatini yoʻqotadi yoki unutiladi, bu esa tilning rivojlanishiga salbiy taʼsir koʻrsatishi mumkin.

Unutilgan soʻzlar nafaqat tilning boyligini kamaytiradi, balki madaniy merosimizning bir qismini ham yoʻqotish xavfini tugʻdiradi. Shuning uchun bu mavzu tilshunoslarda, tarixchilarda va madaniyatshunoslarda tomonidan chuqur oʻrganilishi zarur.

Ushbu maqolaning maqsadi unutilgan soʻzlar mavzusini yanada chuqurroq tahlil qilish, ularning ahamiyati va dolzarbligini koʻrsatishdir. Maqola, bir tomondan, unutilgan soʻzlar tahlili orqali tilning evolyutsiyasini, ikkinchi tomondan esa bu jarayonning ijtimoiy va madaniy kontekstda qanday aks etishini oʻrganadi. Shuningdek, maqolada unutilgan soʻzlarning qayta tiklanishi, ularni qayta ishlatish imkoniyatlari va tili saqlab qolishdagi ahamiyati haqida fikrlar bildiriladi. Bu jarayonlar tilning dinamikasi va uning oʻzgarishlari bilan bogʻliq boʻlib, unutilgan soʻzlar orqali oʻz tariximizni, madaniyatimizni yanada chuqurroq anglash imkoniyatini taqdim etadi.

Shu bilan birga, maqolaning vazifalari qatoriga unutilgan soʻzlarning unutilish sabablarini aniqlash, ularning tarixi va rivojlanishini oʻrganish, shuningdek, bu soʻzlarning zamonaviy tilshunoslikda qanday oʻringa ega ekanligini tahlil qilish kiradi. Unutilgan soʻzlar haqida fikr yuritish nafaqat tilshunoslik, balki kengroq madaniy kontekstda ham muhim ahamiyatga ega. Shu sababli bu mavzu doirasida olib boriladigan tadqiqotlar kelajakda til va madaniyatni saqlash hamda rivojlantirishda muhim rol oʻynashi kutilmoqda.

Unutilgan soʻzlar mavzusi zamonaviy tilshunoslikda dolzarb masalalardan biri boʻlib, u tilning rivojlanishi va oʻzgarishlari bilan bevosita bogʻliqdir. Har bir til oʻz ichida oʻziga xos soʻz boyligini saqlaydi, ammo zamonaviy hayot sharoitida ayrim soʻzlar oʻz ahamiyatini yoʻqotadi va unutila boshlaydi. Ushbu maqolaning maqsadi unutilgan soʻzlarning ahamiyatini tahlil qilish, ularning madaniy meros sifatida saqlanishini taʼminlash va tilning evolyutsiyasidagi oʻrnini oʻrganishdan iboratdir.

Shuningdek, maqolada unutilgan soʻzlar bilan bogʻliq muammolar va ularni qayta tiklash usullari koʻrib chiqiladi. Bu tadqiqotlar til va madaniyatni saqlash hamda rivojlantirishda muhim

ahamiyatga ega bo'ladi.

UNUTILGAN SO'ZLAR TUSHUNCHASI

Unutilgan so'zlar tushunchasi tilshunoslikda muhim o'rin tutadi. Unutilgan so'zlar — biror til yoki dialektda uzoq vaqt davomida ishlatilmay qolgan, ammo uning tarixi va madaniy kontekstida muhim ahamiyatga ega bo'lgan so'zlardir. Bu so'zlar ko'pincha avvalgi avlodlar tomonidan keng qo'llanilgan, lekin zamonaviy nutqda o'z ahamiyatini yo'qotgan yoki ishlatilmaydigan so'zlar sifatida qaraladi. Unutilgan so'zlarning kelib chiqishi ko'pincha tarixiy voqealar, madaniy o'zgarishlar va ijtimoiy sharoitlar bilan bog'liq. O'tmishda keng tarqalgan so'zlar zamon o'tishi bilan yangi so'zlar va ifodalar bilan almashtirilishi natijasida unutilishi mumkin.

Bunday jarayon tilning dinamik tabiati va uning doimiy ravishda rivojlanishini ko'rsatadi.

Unutilgan so'zlar tilda muhim rol o'ynaydi, chunki ular o'tmish bilan bog'lanish, madaniyatni anglash va tilning tarixiy rivojlanishini o'rganish imkonini beradi. Bu so'zlar ko'pincha o'z ichiga tarix, madaniy va ijtimoiy kontekstni oladi, bu esa ularni o'rganishni yanada qiziqarli qiladi. Misol uchun, unutilgan so'zlar orqali o'tmishdagi ijtimoiy tuzilmalar, urf-odatlar va an'analar haqida ma'lumot olish mumkin. Zamonaviy tilshunoslikda unutilgan so'zlarni qayta tiklash va ularni zamonaviy nutqda qo'llash harakatlari ham mavjud. Bu jarayon tilni boyitish va uning tarixiy merosini saqlashga yordam beradi.

Unutilgan so'zlar bilan bog'liq muammolar ularning qayta tiklanishi, tilning zamonaviy sharoitlarda qanday o'zgarishi kabi masalalarni o'z ichiga oladi. Unutilgan so'zlarni qayta tiklash odamlarning o'z tiliga va madaniyatiga bo'lgan qiziqishini oshirishga yordam beradi. Bu jarayon til va madaniyatni saqlash hamda rivojlantirishda muhim ahamiyatga ega bo'ladi. O'zbekiston kabi ko'p millatli davlatlarda unutilgan so'zlarni o'rganish va qayta tiklash madaniyatlararo muloqotni rivojlantirishga xizmat qiladi. Unutilgan so'zlar tilning boyligi va uning tarixiy merosini anglashda muhim vosita hisoblanadi.

Unutilgan so'zlar — tilning rivojlanishi davomida yo'qolgan, ammo tarixiy va madaniy ahamiyatga ega bo'lgan so'zlardir. Ularning kelib chiqishi ko'pincha o'tmishdagi madaniyatlar, an'analar va urf-odatlar bilan bog'liq. Unutilgan so'zlar tilda o'ziga xos o'rin egallab, tilning boyligini va uning tarixiy merosini namoyon etadi. Ular orqali tilshunoslar va lingvistlar o'tmishdagi ijtimoiy va madaniy jarayonlarni chuqurroq tushunishga erishadilar. Shuningdek, unutilgan so'zlarni qayta tiklash tilning zamonaviy shaklini boyitishga xizmat qiladi va tilshunoslikda yangi istiqbollarni ochadi.

UNUTILGAN SO'ZLARNING SABABLARI

So'zlarning yo'qolishi va unutilishi ko'plab omillar bilan bog'liq bo'lib, madaniy o'zgarishlar va texnologik taraqqiyot bu jarayonga chuqur ta'sir qiladi. Birinchidan, madaniy o'zgarishlar ijtimoiy hayotdagi yangiliklar, an'analar va urf-odatlar orqali so'zlarning foydalanish doirasini cheklaydi. Masalan, yangi avlodlar eski an'analarni qabul qilmasligi yoki yangi madaniy oqimlar ta'sirida eski so'zlarning ahamiyati kamayishi mumkin. Bu jarayon, o'z navbatida, tilning rivojlanishiga salbiy ta'sir ko'rsatadi, chunki eski so'zlarning unutilishi tilning boyligini kamaytiradi.

Ikkinchidan, texnologik taraqqiyot ham soʻzlarning unutilishiga sabab boʻladi.

Zamonaviy texnologiyalar va kommunikatsiya vositalarining rivojlanishi koʻplab yangi soʻzlar va terminlarni keltirib chiqarmoqda. Internet va raqamli kommunikatsiyalar orqali tarqalgan yangi tushunchalar eski soʻzlarning oʻrnini egallab, ularning unutilishiga olib keladi.

Masalan, “smartfon”, “internet”, “blog” kabi soʻzlar eski terminlar oʻrnini bosib, ularning ishlatilishini kamaytiradi. Bu jarayon, ayniqsa, yosh avlodlar oʻrtasida tez-tez kuzatiladi, chunki ular yangi texnologiyalar va ularning tilga taʼsirini qabul qilishda koʻproq faol boʻlishadi.

Shuningdek, iqtisodiy va siyosiy oʻzgarishlar ham soʻzlarning unutilishiga taʼsir etadi.

Ijtimoiy-iqtisodiy sharoitlar oʻzgaganda, eski soʻzlar va atamalar oʻz ahamiyatini yoʻqotishi mumkin. Misol uchun, yangi iqtisodiy tizimlar va siyosiy tuzilmalar eski tushunchalarni yangilashga va oʻzgartirishga olib keladi. Bunday oʻzgarishlar soʻzlarning ahamiyatini pasaytiradi va natijada ularning unutilishiga sabab boʻladi.

Umuman olganda, unutilgan soʻzlar madaniy va texnologik oʻzgarishlar, ijtimoiy jarayonlar hamda iqtisodiy sharoitlar taʼsirida yoʻqoladi. Bu jarayonlar tilning rivojlanishiga taʼsir koʻrsatib, uning boyligini va rang-barangligini kamaytirishi mumkin. Unutilgan soʻzlar koʻpincha madaniy oʻzgarishlar va texnologik taraqqiyot natijasida yuzaga keladi. Misol uchun, yangi texnologiyalar va innovatsiyalar hayotimizga kirib kelishi bilan eski soʻzlar oʻz ahamiyatini yoʻqotadi. Shuningdek, globalizatsiya jarayonlari ham madaniyat va tilga taʼsir koʻrsatib, koʻplab soʻzlarning unutilishiga sabab boʻladi.

Ijtimoiy munosabatlarning oʻzgarishi, yangi ijtimoiy guruhlarining paydo boʻlishi va eski anʼanalarning yoʻqolishi ham soʻzlarning unutilishiga olib keladi. Bularning barchasi tilning dinamik tabiatini koʻrsatadi, chunki til doimo oʻzgarib, yangi sharoitlarga moslashadi. Natijada baʼzi soʻzlar tarix sahnasidan yoʻqolib ketishi mumkin. Bu jarayon tilning evolyutsiyasini va madaniy merosni saqlash zaruratini taqdo etadi.

UNUTILGAN SOʻZLAR VA MADANIYAT

Unutilgan soʻzlar tilning rivojida muhim rol oʻynaydi va ular orqali madaniyatning boyligi, tarixiy jarayonlari hamda insoniyatning oʻziga xos xususiyatlari aks etadi. Har bir til oʻz ichida oʻziga xos soʻzlarni saqlaydi, bu soʻzlar esa millatning tarixiy tajribasini, anʼanalarini va qadriyatlarini ifodalaydi. Unutilgan soʻzlar esa koʻpincha oʻsha tilning oʻziga xos madaniyatiga shukur hamda chuqur maʼnoga ega boʻladi. Ular avvalgi avlodlarning hayot tarzini, urf-odatlarini va dunyoqarashini aks ettiruvchi muhim madaniy belgilar sifatida xizmat qiladi. Masalan, tarixiy davrlarda ishlatilgan, ammo hozirda unutilgan soʻzlar oʻsha davrdagi ijtimoiy munosabatlar, iqtisodiy faoliyatlar va tabiat bilan bogʻliq qarashlarni ifodalashi mumkin. Bu soʻzlar orqali biz oʻsha davrda yashagan insonlarning hayotini, ularning atrof-muhit bilan munosabatini va madaniy qadriyatlarini tushunishimiz mumkin. Shuningdek, unutilgan soʻzlarning oʻgarishi va rivojlanishi jarayonida qanday qilib yoʻqolishini ham koʻrsatadi. Ularning yoʻqolishi koʻpincha zamonaviy madaniyatning tezkor oʻzgarishlari, texnologik rivojlanish va globalizatsiya kabi omillarga bogʻliq.

Unutilgan soʻzlar, shuningdek, tilshunoslik va madaniyatshunoslikda muhim tadqiqot obyekti hisoblanadi. Ular orqali biz tilning oʻzgarishlari, uning tarixiy rivoji va madaniy almashuv

jarayonlarini o'rganish imkoniyatiga ega bo'lamiz.

Unutilgan so'zlarning qayta tiklanishi yoki ularni esga olish, o'z navbatida, madaniy merosni saqlash va kelajak avlodlarga yetkazish uchun muhim ahamiyatga ega. Bu jarayon nafaqat tilning o'zini, balki o'sha tilga mansub bo'lgan madaniyatni ham saqlashga yordam beradi. Shu tariqa, unutilgan so'zlar, bir tomondan, tarixiy ahamiyatga ega bo'lsa, boshqa tomondan, madaniy merosni ashrahi muhim vosita sifatida xizmat qiladi. Ularning o'rganilishi madaniyatimizni yanada chuqurroq tushunish imkonini beradi.

Unutilgan so'zlar madaniyatimizning ajralmas qismi bo'lib, vaqt o'tishi bilan yo'qolgan yoki kam foydalaniladigan lug'at birliklari sifatida ko'riladi. Ular nafaqat tilimizning boyligini aks ettiradi, balki xalqimizning tarixiy tajribasini va qadriyatlarini ham o'z ichiga oladi. Har bir unutilgan so'z, o'z navbatida, o'z davrida yashagan insonlarning fikrlash tarzini, urf-odatlarini va hayot tarzini yoritadi. Shunday qilib, bu so'zlar o'z vaqtida muhim ahamiyatga ega bo'lgan tushunchalarni, hissiyotlarni va tajribalarni ifodalab, madaniyatimizning qiyofasini shakllantirib kelgan. Ularning qayta tiklanishi zamonaviy avlod uchun tarixiy va madaniy merosni yanada boyitishga xizmat qiladi.

UNUTILGAN SO'ZLARNI QAYTA TIKLASH

Unutilgan so'zlarni qayta tiklash, bir tomondan, madaniy merosni saqlash va rivojlantirish, boshqa tomondan esa tilning boyligini oshirish uchun muhim jarayon hisoblanadi. Bu jarayonni amalga oshirish uchun bir qator usullar va strategiyalarni qo'llash zarur. Avvalo, unutilgan so'zlarni aniqlash va ularning ma'nolarini o'rganish muhimdir. Buning uchun tarixiy va adabiy manbalarni tahlil qilish, eski lug'atlar va og'zaki an'analarni o'rganish orqali tilimizdagi boylikni qayta kashf etish mumkin. Unutilgan so'zlarni zamonaviy kontekstda qo'llash imkoniyatlarini izlash ularni hayotga tatbiq etishning samarali usullaridan biridir.

Shuningdek, zamonaviy texnologiyalarni qo'llash orqali unutilgan so'zlarni qayta tiklash jarayonini tezlashtirish mumkin. Masalan, internet va ijtimoiy tarmoqlar yordamida keng auditoriyaga yetib borish, yangi so'zlar haqida ma'lumot tarqatish va ularni muhokama qilish imkoniyatini yaratadi. Bu esa yosh avlodning eski so'zlarga qiziqishini oshirishga yordam beradi.

O'quv dasturlarida unutilgan so'zlarni o'rganish va ularni faol ravishda qo'llashga qaratilgan usullarni joriy etish etish tilning yo'qolgan qismlarini oshirishga xizmat qiladi.

Unutilgan so'zlarni qayta tiklash jarayonida ijodiy yondashuv ham muhim ahamiyatga ega.

Yozuvchilar va san'atkorlar eski so'zlarni o'z asarlarida qo'llab, ularning yangi hayotini yaratishlari mumkin. Bu, o'z navbatida, madaniyatimizda yangi tushunchalar va fikrlarni rivojlantirishga olib keladi. Bunday ijodiy yondashuv, shuningdek, tilni yangilash va uning rivojlanishiga hissadorlik imkonini beradi.

Natijada unutilgan so'zlarni qayta tiklash jarayoni tilimizning boyligini saqlash va rivojlantirish, shuningdek, madaniy merosimizni kelajak avlodlarga yetkazish uchun muhim bir vazifadir. Bu jarayonni amalga oshirishda ko'plab usul va strategiyalarni qo'llash va madaniyatimizni yanada boyitishga xizmat qiladi.

Unutilgan so'zlarni qayta tiklash jarayonida bir qator muhim usullar va strategiyalarni qo'llash zarur. Birinchidan, adabiyot va yozma manbalarni chuqur o'rganish orqali unutilgan

soʻzlarning maʼnosi va kontekstini aniqlash mumkin.

Ikkinchidan, tilshunoslik tadqiqotlari orqali soʻzlarning etimologiyasi va tarixi oʻrganilib, ularni zamonaviy tilga moslashtirish yoʻllarini izlash lozim. Shuningdek, taʼlim muassasalarida unutilgan soʻzlarni oʻqitish va bolalar orasida ularga boʻlgan qiziqishni oshirish uchun maxsus dasturlar ishlab chiqish muhimdir. Madaniy tadbirlar, seminarlar va koʻrgazmalar orqali ham unutilgan soʻzlar haqida jamoatchilikni xabardor qilish mumkin. Bularning barchasi tilimizni saqlash va rivojlantirishda muhim ahamiyatga ega.

MISOLLAR ORQALI TAHLIL

Oʻzbek tilida unutilgan soʻzlar koʻplab madaniy va tarixiy kontekstlarga ega boʻlib, ularning qayta tiklanishi zamonaviy hayotda muhim ahamiyat kashf etadi. Misol sifatida “qozon” soʻzini olib koʻraylik. Bu soʻz anʼanaviy oshxona madaniyatida muhim oʻrin tutgan boʻlsa-da, bugungi kunda zamonaviy texnologiyalar va yangi oshpazlik usullari sababli kamdan-kam ishlatilmoqda. “Qozon” soʻzi nafaqat maʼlum bir oshxona asbobini anglatadi, balki oʻzbek xalqining gastronomik merosini, milliy taomlarini tayyorlash jarayonida oʻziga xos ahamiyatga ega. Bunday soʻzlarning qayta tiklanishi orqali kelajak avlodlarga madaniyatimizning boyligini yetkazish imkoniyati yaratiladi.

Yana bir misol sifatida “toʻri” soʻzini keltirish mumkin. Bu soʻz anʼanaviy oʻzbek uylarida joylashgan devorlar va ularning bezaklarini anglatadi. Bugungi kunda zamonaviy meʼmorchilik va dizayn oʻzgarishlari natijasida bunday anʼanalarga eʼtibor kamaymoqda. Lekin “toʻri” soʻzi orqali biz oʻzbek xalqining oʻziga xos qurilish uslublarini, tarixi va meʼmoriy yodgorliklarini eslaymiz.

Bu soʻzlar orqali oʻzbek xalqining ruhiyati, estetikasi va madaniyati haqida chuqurroq tasavvurga ega boʻlishimiz mumkin.

Zamonaviy kontekstdagi ahamiyatini hisobga olgan holda, unutilgan soʻzlarni tilimizni boyitish va madaniy merosimizni saqlashda muhim rol oʻynaydi. Ular orqali biz nafaqat oʻzimizni, balki kelajak avlodlarni ham oʻz tariximiz va madaniyatimiz bilan tanishtirishimiz mumkin. Shuningdek, bu soʻzlarning qayta tiklanishi orqali oʻzbek tilining boyligini, rang-barangligini va oʻziga xosligini saqlab qolish imkoniyatimiz bor. Unutilgan soʻzlarni qayta tiklash nafaqat tilimizni, balki oʻzbek xalqining madaniy merosini ham rivojlantirishga xizmat qiladi. Bu jarayon, oʻz navbatida, bizni oʻz tariximiz va madaniyatimiz bilan yanada yaqinlashtiradi.

Oʻzbek tilida unutilgan soʻzlar koʻplab misollar bilan ifodalanishi mumkin. Masalan, “burchak” soʻzi zamonaviy hayotda “burch” maʼnosida ishlatilishi mumkin, ammo uning oʻzi emas, koʻproq haqiqiy va madaniy kontekstda ahamiyatga ega. “Koʻkalamzor” soʻzi esa bugungi kunda kamdan-kam ishlatilsa-da, tabiatni va atrof-muhitni qadrlashni anglatadi. Ushbu soʻzlar orqali biz oʻz tariximiz va madaniy boyliklarimizni esga olishimiz, ularni zamonaviy kontekstda qayta tiklashimiz mumkin.

Bu jarayon tilimizni boyitish bilan birga oʻzbek xalqining tarixiy merosini yangi avlodlarga yetkazish imkonini beradi. Unutilgan soʻzlar, shuningdek, bizning madaniy identifikatsiyamizni mustahkamlashda muhim rol oʻynaydi.

UNUTILGAN SOʻZLAR VA TILNING RIVOJI

Unutilgan soʻzlar va tilning rivoji oʻrtasidagi munosabat tilning dinamik rivojlanishida

muhim ahamiyat kashf etadi.

Har bir til o'zida tarix, madaniyat va xalqning ko'ngil ko'rinishini aks ettiradi. Unutilgan so'zlar ko'pincha zamon o'tishi bilan o'z ahamiyatini yo'qotgan yoki yangi ijtimoiy va madaniy sharoitlarda ishlatilmay qolgan atamalardir. Biroq bu so'zlar, o'z navbatida, tilning rivojlanishida yangi imkoniyatlar yaratadi. Ularning qayta tiklanishi tilshunoslik va adabiyot sohasida yangi tadqiqotlar uchun yo'l ochadi. Bu jarayon, avvalo, tilning boyligini oshirishga yordam beradi, chunki unutilgan so'zlar ko'pincha tilning o'ziga xosligini va uning tarixiy kontekstini aks ettiradi.

Yangi so'zlarning paydo bo'lishi esa zamonaviy hayotning talablariga javob berish uchun tilning moslashuvchanligini ko'rsatadi. Texnologik, ijtimoiy va iqtisodiy o'zgarishlar yangi atamalarni keltirib chiqaradi, bu esa tilning rivojlanishiga ijobiy ta'sir ko'rsatadi. Yangi so'zlar, shuningdek, unutilgan so'zlar bilan birlashtirilganda tilning ko'p qirrali va rang-barangligini ta'minlaydi. Unutilgan so'zlar va yangi so'zlar o'rtasidagi o'zaro bog'lanish tilning davomiyligini ta'minlaydi va uning tarixiy merosini saqlashda yordam beradi.

Shuning uchun unutilgan so'zlarni qayta tiklash va ulardan foydalanish tilning rivojiga ta'sir ko'rsatadi. Bu jarayon o'zbek tilining boyligini yanada oshirish, uning tarixiy va madaniy merosini saqlashga imkon beradi. Tilshunoslari va adabiyotshunoslari unutilgan so'zlarni o'rganish orqali nafaqat tilning rivojlanishini, balki xalqning madaniy identifikatsiyasini ham mustahkamlashga xizmat qiladi. Unutilgan so'zlar va yangi so'zlar o'rtasidagi uyg'unlik til va madaniyatning asosiy omillaridan biri sifatida namoyon bo'ladi.

Bu jarayon tilimizni boyitish bilan birga o'zbek xalqining tarixiy merosini yangi avlodlarga yetkazish imkonini beradi. Unutilgan so'zlar, shuningdek, bizning madaniy identifikatsiyamizni mustahkamlashda muhim rol o'ynaydi.

Unutilgan so'zlar til rivojiga ta'sir ko'rsatishda muhim ahamiyatga ega. Ular avvalgi avlodlardan qolgan madaniy va tarixiy merosni o'z ichiga olgan holda tilning boyligini oshiradi.

Bu so'zlarning qayta tiklanishi, yangi so'zlar bilan birga, tilning dinamikasini va rivojlanishini ta'minlaydi. Yangi so'zlar esa zamonaviy hayotning talablariga javob beradi va tilni yangilash jarayonida muhim rol o'ynaydi. Ushbu jarayonlar birga o'zbek tilining o'ziga xosligini saqlab qolish va rivojlantirishga xizmat qiladi, bu esa tilni yangilash va madaniyatimizni saqlash uchun zarurdir.

XULOSA

O'zbek tilining rivojlanishi va uning zamon talablariga moslashuvi jarayonida maqolaning asosiy g'oyalari va unutilgan so'zlarning qayta tiklanishi zarurligi haqida umumiy xulosa chiqarish muhim ahamiyatga ega. Til xalqning madaniyati, tarixi va urf-odatlariga bilan bevosita bog'liqdir. Shu sababli tilni saqlash va rivojlantirish, uning o'ziga xosligini yo'qotmasdan, zamonaviy hayotga moslashtirish muhimdir.

Unutilgan so'zlar tarixiy kontekstda tilimizning boyligini va o'ziga xosligini aks ettiradi.

Ularni qayta tiklash jarayoni nafaqat tilni boyitadi, balki kelajak avlodlarga o'zbek tilining tarixiy merosini yetkazish imkoniyatini beradi.

Zamonaviy jamiyatda yangi so'zlarning paydo bo'lishi va ularning qabul qilinishi tilning yangilanishi va rivojlanishining ajralmas qismidir. Biroq bu jarayon davomida unutilgan

soʻzlarning qayta tiklanishi ham muhimdir.

Unutilgan soʻzlar koʻpincha madaniyat, urf-odatlar va tarixiy voqealar bilan bogʻliq boʻlib, ularning qayta tiklanishi orqali tilimizning maʼnaviy va meyoriy jihatlarini yanada boyitishimiz mumkin. Bu jarayon nafaqat zamonaviylashtirish emas, balki uning tarixiy ildizlarini ham saqlab qolishga xizmat qiladi.

[04.08.2026 10:08] Izzatov Nusratulla: Shuningdek, unutilgan soʻzlarni qayta tiklash jarayoni tilshunoslar va madaniyatshunoslar tomonidan amalga oshirilishi zarur. Ular tilimizdagi eski soʻzlarni oʻrganish va ularni zamonaviy kontekstda foydalanishga qayta kiritish orqali tilning boyligini oshirishga hissa qoʻshishlari kerak. Bu esa nafaqat tilni rivojlantiradi, balki oʻzbek xalqining oʻzligini va madaniyatini saqlashga ham arzirli xizmat qiladi.

Shunday qilib, maqolaning asosiy gʻoyalari va unutilgan soʻzlarni qayta tiklanishi zarurligi oʻzbek tilini rivojlantirish va madaniyatimizni saqlab qolish uchun muhim masalalardir. Tilimizni boyitish, uning tarixiy merosini saqlash va kelajak avlodlarga yetkazish oʻzbek xalqining madaniyati va kimligini mustahkamlash uchun muhim rol oʻynaydi.

Xulosa qilib aytganda, maqolaning asosiy gʻoyalari oʻzbek tilining rivojlanishi va unutilgan soʻzlarning qayta tiklanishining ahamiyatini taqdim etadi. Bu jarayon nafaqat tilni boyitish, balki madaniyatimizning turli qirralarini qayta tiklashim imkonini beradi. Shuningdek, ular orqali xalqimizning tarixiy xotirasini yangilash, tilning qadr-qimmatini oshirish va avlodlarroq bogʻlanishni kuchaytirish mumkin.

Shuningdek, bu jarayonlar oʻzbek tilining zamonaviy talablarga mos ravishda rivojlanishiga xizmat qiladi. Natijada oʻzbek tilining madaniy va ijtimoiy saqlanishi saqlanib qolishi, kelajak avlodlarga oʻzligimiz hamda milliy kimligimizni madaniy merosini saqlashga xizmat qiladi.

ADABIYOTLAR ROʻYXATI

1. Karimov, I. (2020). *Oʻzbek tilining tarixi va rivoji.*
2. Shodmonov, M. (2019). *Til va madaniyat oʻrtasidagi bogʻlanish.*
3. Abdullaeva, S. (2021). *Unutilgan soʻzlar: tahlil va tadqiqot.*
4. Toʻraev, R. (2018). *Soʻzlar qabrstoni: tarix va zamonaviy nuqtai nazar.*
5. Murodov, A. (2022). *Unutilgan soʻzlarni qayta tiklash usullari.*
6. Qodirov, D. (2017). *Oʻzbek tilidagi unutilgan soʻzlar: muammolar va yechimlar.*